

Posudek na diplomovou práci Bc. Barbory Kubalákové

Kontrastivní analýza částic se spornou aktualizací funkcí v češtině a španělštině

(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2017, 85 stran)

Tématem diplomové práce Barbory Kubalákové je kontrastivní analýza částic, jež autorka nazývá částicemi se spornou aktualizací funkcí. Zvolené téma považuji za zajímavé. Kontrastivní směr výzkumu je vzhledem k oboru, který autorka studuje, velice vhodný, neboť autorka poukazuje na jev, jemuž v hispanistice nebývá systematicky věnována pozornost. Autorka obsahově i terminologicky vychází z práce Štěpánkové (2014), navazuje i na některé dřívější či současné výzkumy své školitelky. Práce je strukturována do dvou na sebe navazujících částí – části teoretické a části praktické, je psána v češtině a obsahuje závěrečné resumé ve španělštině.

V teoretické části autorka vymezuje pojmy, jež jsou pro uvedení do daného tématu klíčové. Vychází přitom kromě dvou již zmíněných autorek primárně z prací bohemistických (Štícha, Nekula, Petr, Uhlířová). Ze zdrojů španělských či věnujících se gramatice španělského jazyka nalezneme v práci odkaz pouze na česky psanou Mluvnici současné španělštiny (Zavadil, Čermák), NGRAE a monografii Portolése (2010). Mohla by autorka ozřejmit, proč do teoretické částic nezahrnuje pohled více autorů, např. z kolektivní monografie Gramática descriptiva (viz např. Kovacci)? Ev. jaké jsou podle ní důvody, proč se španělské gramatiky danou otázkou nezabývají, anebo zabývají jiným úhlem pohledu? Domnívám se, že v tomto slova smyslu by si teoretická část ještě zasloužila kratší doplnění či shrnutí.

V praktické části si autorka pro svoji analýzu zvolila šest modifikačních částic „*skoro, snad, nejspíš, vůbec, stále a ba*“. Z hlediska slovnědruhové klasifikace je možné řadu z těchto slov morfologicky zařadit i do kategorií běžně užívaných slovních druhů – zejména adverbii. To autorka ostatně sama na několika stranách v textu dokládá citacemi ze španělských zdrojů (str. 53 – Kovacci, atd.). Pohled, který představuje tato práce, tak slibuje analýzu, jež půjde mnohem dále než na úroveň morfologickou. Je trochu škoda, že se tento cíl nepodařilo plně naplnit, byť jsem si vědoma toho, že se nejednalo o úkol snadný. Autorka tak na jednu stranu excerpovala řadu rozmanitých a zajímavých ekvivalencí daného jevu v češtině a ve španělštině, což je určitě záslužná práce. Na druhou stranu se domnívám, že jazykový vzorek mohl být více analyzován způsobem nastíněným v úvodních teoretických kapitolách (např. ve vztahu k AČV – str. 16-20). Výsledky, k nimž autorka došla, toho k otázce aktualizací funkcí zkoumaných výrazů na úrovni textu příliš neříkají – např. response opisnými slovesnými vazbami –

nejspíš :: *puede valer*, *nejspíš*:: *debe de + infinitiv*, *stále*::*seguir+gerundium* (str. 56, 57, 69 atd.), i když mohou být zajímavé z pohledu morfologického (o ten ale v práci nešlo). Za ne příliš vhodné považuji komplementární užití databáze překladových ekvivalentů Treq, protože daný jev by měl být zkoumán minimálně na úrovni vět či lépe celých textů. Na závěr bych měla na autorku dotaz, zda uvažovala o tom, jestli byly všechny zkoumané výrazy ve všech svých užitích aktualizacími částicemi ve smyslu toho, jak je uvedeno v teoretické části (zejména na str. 26 – schopnost dosahu, aktualizace, implikace presupozice). Uvažovala jste o případných homonymiích s jinými slovními druhy/kategoriemi?

Z formálního pohledu upozorňuji na občasné chyby – např. str. 14 chyba v názvu španělské GDLE, str. 15 chyba v ortografii *dirijió* – *dirigió*, str. 8 český národní paralelní korpus Intercorp.

Závěr: Závěrem konstatuji, že předkládaná diplomová práce Bc. Barbory Kubalákové i přes výše uvedené připomínky vyhovuje požadavkům na tento typ prací kladeným. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou **velmi dobře** s tím, že výsledná známka bude stanovena na základě průběhu obhajoby.

V Českých Budějovicích, 12. června 2020

PhDr. Jana Pešková, Ph.D.